

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za teška
kršenja međunarodnog humanitarnog
prava počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br.: IT-95-05/18-T
Datum: 7. oktobar 2013.
Original: engleski

PREDSJEDNIK MEĐUNARODNOG SUDA

Rješava: sudija Theodor Meron, predsjednik
Sekretar: g. John Hocking
Odluka od: 7. oktobra 2013.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA UKIDANJE OGRANIČENJA
KONTAKTA S NOVINAROM: SÜDDEUTSCHE ZEITUNG
MAGAZIN**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa. Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

Dr. Radovan Karadžić

Prijevod

1. **JA, THEODOR MERON**, predsjednik Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Međunarodni sud), rješavam po "Zahtjevu za ukidanje ograničenja kontakta s novinarom: *Süddeutsche Zeitung Magazin*", kojeg je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Karadžić) podnio 7. avgusta 2013. (dalje u tekstu: Zahtjev). Zamjenik sekretara Međunarodnog suda (dalje u tekstu: zamjenik sekretara) dostavio je odgovor 21. avgusta 2013,¹ a Karadžić je repliku dostavio 27. avgusta 2013.²

I. KONTEKST

2. Dana 1. avgusta 2013. godine, Karadžić se pismeno obratio sekretaru suda tražeći da se lično sastane s novinarom novinskog medija *Süddeutsche Zeitung Magazin*.³ Karadžić je ustvrdio da, iako Međunarodni sud zbog "bezbjednosnih razloga" nije ranije dozvoljavao intervjuiranje pritvorenih u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih naroda (dalje u tekstu: PJUN), nedavnim je televizijskim izvještajem koji je pripremila *British Broadcasting Corporation* (dalje u tekstu: BBC), a koji je snimljen unutar PJUN-a (dalje u tekstu: dokumentarac BBC-a), "stvoren novi presedan u za pristup ozbiljnih etabliranih medija".⁴

3. Dana 2. avgusta 2013. godine, Sekretar je odbio Medijski zahtjev.⁵ Ustvrdio je da Pravilnik o pritvoru osoba koje čekaju suđenje ili žalbeni postupak pred Međunarodnim sudom ili su iz nekog drugog razloga pritvorene po ovlaštenju ovog suda⁶ (dalje u tekstu: Pravilnik o pritvoru) zabranjuje kontakte licem u lice s medijima, konkretno, pravilom 61 (B) Pravilnika o pritvoru.⁷ Sekretar je naveo da takvo tumačenje dodatno podržava odluka v.d. predsjednika Međunarodnog suda u predmetu *Karadžić*, u kojoj je izražen stav da "pravilo 61 Pravilnika o pritvoru propisuje totalnu zabranu razgovora licem u lice

¹ Argumentacija zamjenika sekretara u vezi sa zahtjevom optuženog za poništavanje ograničavanja kontakta s novinarom: *Süddeutsche Zeitung Magazin* [sic], 21. avgust 2013. (dalje u tekstu: Odgovor).

² Replika: Zahtjev za poništavanje ograničavanja kontakta s novinarom: *Süddeutsche Zeitung Magazin*, 27. avgust 2013. (dalje u tekstu: Replika)

³ *Vidi* Zahtjev za kontakt s medijima, 31. juli 2013. (dalje u tekstu: Medijski zahtjev), aneks A.

⁴ Zahtjev, aneks A, str. 1.

⁵ *Vidi* Zahtjev, aneks B, Pismo Johna Hockinga, sekretara, Karadžiću, Predmet: Kontakt sa *Süddeutsche Zeitung Magazin*, 2. avgust 2013. (dalje u tekstu: Osporavana odluka).

⁶ IT/38/REV.9, 21. juli 2005.

⁷ Osporavana odluka, str. 1.

Prevod

između pritvorenika i novinara".⁸ Sekretar je nadalje ustvrdio da je scenarij vezan za dokumentarac BBC-a potpuno drugačiji od onog što navodi Karadžić, jer BBC nije imao odobrenje da komunicira s bilo kojim od pritvorenika, niti je imao pristup prostorima PJUN-a dok su se njima koristili pritvorenici.⁹ Sekretar je objasnio da je BBC dobio odobrenje za snimanje unutar PJUN-a tek nakon što je pribavio odobrenje od matičnih zatvorskih organa i drugih subjekata koji koriste taj objekt, i nakon što je potpisan pisani sporazum.¹⁰ Sekretar je na kraju napomenuo da se *Süddeutsche Zeitung Magazin* preko Službe za medije Međunarodnog suda može slobodno prijaviti za sličan posjet PJUN-u.¹¹

II. STANDARD PREISPITIVANJA

4. Za preispitivanje administrativnih odluka koje je donio sekretar određen je sljedeći standard:

Sudsko preispitivanje [...] administrativne odluke ne predstavlja ponovno razmatranje. Ne radi se ni o žalbenom postupku, niti je taj postupak na bilo koji način sličan preispitivanju vlastite presude kakvo bi sudsko vijeće moglo provesti u skladu s pravilom 119 Pravilnika o postupku i dokazima. Sudsko preispitivanje administrativne odluke sekretara [...] inicijalno se bavi pravilnošću postupka kojim je sekretar došao do neke odluke i načinom na koji je do nje došao.¹²

Shodno tome, administrativna odluka može biti poništena ukoliko se sekretar:

- (a) nije pridržavao pravnih uslova [...], ili
- (b) ako se nije pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde ili ako u proceduralnom smislu nije postupao korektno prema osobi na koju utiče dotična odluka, ili
- (c) ako je uzeo u obzir materijal koji nije relevantan ili je propustio uzeti u obzir materijal koji jeste relevantan, ili
- (d) ako je došao do zaključka do kakvog ne bi došla ni jedna razumna osoba koja ispravno razmatra to pitanje (test "nerazumnosti")¹³

⁸ Oспорavana odluka, str. 2, citat iz *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-PT, Odluka po zahtjevu Radovana Karadžića za poništenje uskraćivanja kontakta s novinarom, 12. februar 2009, par. 16 (dalje u tekstu: Odluka od 12. februara).

⁹ Oспорavana odluka, str. 1-2.

¹⁰ Oспорavana odluka, str. 2.

¹¹ Oспорavana odluka, str. 1-2.

¹² *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/I-A, "Odluka po preispitivanju Odluke sekretara o prestanku pravne pomoći Zoranu Žigiću", 7. februar 2003. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Žigićem), par. 13. *Vidi također* "Odluka po zahtjevu za preispitivanje odluke o finansiranju tima odbrane", 31. januar 2012. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić*), par. 6.

¹³ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 6 (citati ispušteni). *Vidi također* Odluka u vezi sa Žigićem, par. 13.

Prevod

5. Ukoliko nerazumnost nije utvrđena, "ne smije se ulaziti u prostor koji pripada autoru takve administrativne odluke u kojem on ocjenjuje činjenice ili meritum dotičnog slučaja"¹⁴. Stoga teret dokazivanja leži na strani koja osporava administrativnu odluku kako bi pokazala: "(1) da je došlo do greške goreopisanog karaktera, i (2) da takva greška znatno utiče na odluku [...] na njegovu štetu"¹⁵.

III. MJERODAVNO PRAVO

6. Pravilom 61 (B) Pravilnika o pritvoru predviđa se da "sekretar neće dozvoliti nekoj osobi da posjeti pritvorenika ako ima razloga da smatra da je svrha posjete pribavljanje informacije koja bi kasnije mogla biti objavljena u medijima."

7. Pravilo 64*bis* Pravilnika o pritvoru navodi da "kad pritvorenik koristi sredstva za komunikaciju koja postoje u Pritvorskoj jedinici isključivo u cilju direktnog ili indirektnog kontaktiranja medija, potrebno je odobrenje sekretara." Pravilo 64*bis* Pravilnika o pritvoru, nadalje određuje da "se sekretar može konsultovati s upravnikom i da će uzeti u obzir da li bi takav kontakt s medijima: i. Mogao da poremeti red u Pritvorskoj jedinici; ili ii. Mogao da ometa provođenje pravde ili na drugi način podriva mandat Međunarodnog suda."

IV. ARGUMENTACIJA

8. Karadžić traži da ja ukinem Oспорavanu odluku na temelju toga da je sekretar pogriješio utoliko što je propustio da razmotri mogućnost intervjua licem u lice u glavnoj zgradi Međunarodnog suda, što, po njegovom mišljenju, ne bi predstavljalo kršenje pravila 61 Pravilnika o pritvoru.¹⁶ Karadžić tvrdi da je sasvim ustaljeno da su ograničenja prava optuženog podložna principu proporcionalnosti.¹⁷ Da bi to potkrijepio, Karadžić se oslanja na jednu raniju odluku v.d. predsjednika Međunarodnog suda,¹⁸ sudsku praksu u Sjedinjenim Državama i Evropi,¹⁹ Evropska zatvorska pravila,²⁰ i holandski Zakon o

¹⁴ Odluka u vezi sa Žigićem, par. 13. *Vidi također* Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 7.

¹⁵ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 7 (unutrašnji citati ispušteni i original izmijenjen). *Vidi također* Odluka u vezi sa Žigićem, par. 14.

¹⁶ Zahtjev, par. 6, 18.

¹⁷ Zahtjev, par. 19.

¹⁸ Zahtjev, par. 19, citat iz Odluke po zahtjevu za poništavanje ograničavanja kontakta s novinarom: *Russia Today*, 6. novembar 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 6. novembra 2009.), par. 23.

¹⁹ Zahtjev, par. 20-23.

Prevod

zatvorskim principima,²¹ Prema Karadžiću, sekretar je bio obavezan da razmotri alternativne uslove u kojima bi se mogao odigrati intervju licem u lice, a koji ne bi poremetili "red" u PJUN-u ili doveli do objelodanjivanja povjerljivih informacija.²²

9. Karadžić tvrdi da je "upitno" može li sekretar i dalje tvrditi kako bi bezbjednost u PJUN-u bila ugrožena prisutnošću novinara, u svjetlu odobrenja koje je BBC dobio za snimanje unutar pritvora i postojanja virtualnog obilaska PJUN-a na web stranici Međunarodnog suda.²³ Karadžić tvrdi da sastanak u glavnoj zgradi Međunarodnog suda ne bi uticao na "red" u PJUN-u, niti bi predstavljao kršenje pravila 61 Pravilnika o pritvoru.²⁴ Kada je riječ o eventualnom objelodanjivanju povjerljivih informacija, Karadžić iznosi argument da je sekretar propustio da razmotri alternativne mjere kojima bi se osiguralo da se takve informacije ne otkriju, naprimjer omogućavajući da neki službenik Suda bude prisutan prilikom intervjua.²⁵ Štaviše, Karadžić tvrdi da evidencija pokazuje kako je tokom proteklih pet godina dok je bio na Međunarodnom sudu ispoštovao sva pravila i nije objelodanio niti jednu povjerljivu informaciju.²⁶ Alternativi prepiske nedostaje, po Karadžićevom mišljenju, "spontanost usmene komunikacije i mogućnost da se nadoveže na neki odgovor ili da ga se razjasni."²⁷

10. Zamjenik sekretara odgovara da se Sekretar izdavanjem Oспорavane odluke pridržavao standarda postavljenih u Odluci iz *Kvočke*, i primijenio Pravilnik o pritvoru, relevantnu sudsku praksu Međunarodnog suda i Protokol Sekretarijata za kontakte između pritvorenika i medija (dalje u tekstu: Protokol za medije).²⁸ Prema zamjeniku sekretara, primjena Pravilnika o pritvoru ne odnosi se specifično na neku lokaciju.²⁹ Stoga, prema viđenju zamjenika sekretara, pravilo 61(B) Pravilnika o pritvoru zabranjuje intervju licem u lice kako u PJUN-u tako i u glavnoj zgradi Međunarodnog suda.³⁰ Zamjenik sekretara tvrdi da je Zahtjev odbijen na osnovu jedne odluke v.d. predsjednika

²⁰ Zahtjev, par. 24.

²¹ Zahtjev, par. 25.

²² Zahtjev, par. 26. *Vidi također* par. 33.

²³ Zahtjev, par. 29.

²⁴ Zahtjev, par. 29.

²⁵ Zahtjev, par. 30.

²⁶ Zahtjev, par. 31. *Vidi također* Zahtjev, par. 13, 15-16.

²⁷ Zahtjev, par. 27.

²⁸ Odgovor, par. 9-10.

²⁹ Odgovor, par. 11.

³⁰ Odgovor, par. 12.

Prevod

Međunarodnog suda koji je konstatirao da "je opasnost od potencijalnog objelodanjivanja povjerljivih informacija nekom novinaru u direktnom razgovoru između pritvorenika i novinara – makar ovo bilo nenamjerno – neprihvatljiva."³¹

11. Zamjenik sekretara nadalje tvrdi da se sekretar pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde i postupao korektno u proceduralnom smislu rješavajući po Zahtjevu iako je smatrao da je vjerojatno da ga je sastavio novinar, umjesto samog Karadžića kako to zahtjeva Protokol za medije.³² Zamjenik sekretara tvrdi da je sekretar ponudio neke alternativne oblike komunikacije između *Süddeutsche Zeitung Magazina* i Karadžića, u skladu s Protokolom za medije, i pozvao novinare da se, u skladu sa svojim impliciranim interesom za posjet pritvorskom objektu, prijave za posjet onom dijelu PJUN koji se ne koristi.³³ Slično tome, zamjenik sekretara napominje da je sekretar razmatrao samo relevantan materijal.³⁴ U tom pogledu, ona iznosi argument da je Karadžićevo pozivanje na razgovore koje je vodio sa novinarima svjedocima tužilaštva u glavnoj zgradi Međunarodnog suda irelevantno, jer sastanci za pripremu svjedoka ispunjavaju jednu sasvim drugačiju funkciju, naime, da se on pripremi u svojstvu optuženog koji se sam brani, a i ti su se novinari potpisom konkretno obavezali na izbjegavanje objelodanjivanja.³⁵

12. Zamjenik sekretara dalje tvrdi da je Osporavana odluka razumna i proporcionalna, i da ne ograničava Karadžićevu slobodu izjašnjavanja ograničavanjem njegove komunikacije samo na prepisku.³⁶ Zamjenik sekretara tvrdi da sudska praksa Međunarodnog suda jasno kaže da "je ograničavanje kontakata pritvorenika s medijima na pisane intervju proporcionalno i da štiti pravo pritvorenika na slobodu izražavanja" istovremeno umanjujući opasnost od objelodanjivanja povjerljivih informacija.³⁷ Po njenom mišljenju, Karadžićev prijedlog da se dozvoli prisutnost sudskog službenika tokom intervjua licem u lice nije ni praktičan ni dovoljan da bi spriječio objelodanjivanje povjerljivih informacija samim novinarima.³⁸ Zamjenik sekretara tvrdi da intervju u

³¹ Odgovor, par. 11, citat iz Odluke od 12. februara 2009, para 21.

³² Odgovor, par. 13. *Vidi također* Odgovor, aneks, Protokol za medije, str. 1.

³³ Odgovor, par. 13.

³⁴ Odgovor, par. 14.

³⁵ Odgovor, par. 14.

³⁶ Odgovor, par. 15.

³⁷ Odgovor, par. 16.

³⁸ Odgovor, par. 17.

Prevod

pisanom obliku, posebno ako se vodi za štampane medije, Karadžiću u dovoljnoj mjeri omogućava da svoju poruku prenese tom mediju.³⁹ Ona tvrdi da Karadžićev argument kako je takva pismena komunikacija navodno "manje spontana i ne ostavlja prostora za razjašnjenja" nešto što bi više trebalo zabrinjavati novinare nego pritvorenika, a da ga je Karadžić i ranije bez uspjeha iznosio.⁴⁰ U tom se pogledu zamjenik sekretara poziva na odluku v.d. predsjednika Međunarodnog suda u kojoj se konstatira da, iako je pritvoreniku generalno dozvoljeno da komunicira s medijima, tim pravom nije obuhvaćen oblik u kojem će se takva komunikacija odvijati.⁴¹ Na kraju, prema zamjeniku sekretara, nijedan novinar nikada nije zatražio dalje razjašnjenje nakon prethodnih intervjua vođenih s Karadžićem putem pismene komunikacije.⁴²

13. U svojoj replici Karadžić tvrdi da pravilo 61(B) Pravilnika o pritvoru daje sekretaru diskreciono pravo da razmotri alternativne metode za osiguravanje Karadžićeve slobode izražavanja.⁴³ Karadžić iznosi argument da izmjena pravila 61(B) Pravilnika o pritvoru, prema kojoj su odluke sekretara, u skladu s pravilom 64bis(C) Pravilnika o pritvoru, podložne preispitivanju od strane predsjednika, ne bi imala nikakvu smislenu primjenu ukoliko bi se pravilo 61(B) Pravilnika o pritvoru tumačilo tako da sekretaru ne daje nikakvo diskreciono pravo.⁴⁴ On nadalje tvrdi da bi u slučaju takvog tumačenja, već samo pravilo 61(B) Pravilnika o pritvoru kršilo princip proporcionalnosti.⁴⁵ Na kraju, Karadžić tvrdi da bi alternativa pismenog intervjua kakvu iznosi sekretar vodila do potpunog negiranja njegovog prava na slobodu izražavanja, jer novinari o kojima je riječ, u skladu sa "zdravom novinarskom praksom", nisu zainteresirani za takvu vrstu razmjene.⁴⁶

V. DISKUSIJA

14. Kao preliminarno pitanje, smatram da je sekretar postupio razumno konstatirajući da se Pravila pritvora primjenjuju *mutatis mutandis* na lokacije gdje se pritvorenika privremeno drži dok je u pritvoru u PJUN-u. Primarna svrha Pravilnika o pritvoru jeste

³⁹ Odgovor, par. 19.

⁴⁰ Odgovor, par. 18.

⁴¹ Odgovor, par. 19.

⁴² Odgovor, par. 20.

⁴³ Replika, par. 3-5, *Vidi također* Replika, par. 10-14.

⁴⁴ Replika, par. 6-7.

⁴⁵ Replika, par. 7.

⁴⁶ Replika, par. 14. *Vidi također* Replika, par. 13.

Prevod

da "reguliše upravljanje Pritvorskom jedinicom".⁴⁷ Međutim, taj niz pravila u širem smislu ima za cilj da reguliše "u opštim crtama prava i obaveze pritvorenika u svim fazama od prijema do puštanja",⁴⁸ a tekst samog pravila 61(B) Pravilnika o pritvoru ne ograničava *per se* opseg svoje primjene na PJUN. Zaista, sama svrha Pravilnika o pritvoru bila bi ugrožena ukoliko se ovaj ne bi odnosio i na predviđene privremene prekide prisutnosti pritvorenika u PJUN.⁴⁹ U tom pogledu smatram da je sekretar postupio u skladu s logičkim temeljem pravila 61(B) kojem je cilj zaštita povjerljivih informacija kada je zaključio da njegova primjena obuhvaća komunikaciju između novinara i pritvorenika u glavnoj zgradi Međunarodnog suda podjednako kao i u PJUN-u.

15. Slično tome, smatram da je sekretar uzeo u obzir relevantni materijal kada je utvrdio da pravilo 61 Pravilnika o pritvoru ne dozvoljava lični sastanak između Karadžića i novinara *Süddeutsche Zeitung Magazina*.⁵⁰ Nadalje konstatiram da je sekretar postupio razumno zaključivši da u slučajevima kada pritvorenici imaju alternativne oblike komunikacije s medijima, ograničenja u odnosu na lične sastanke nisu *per se* nerazumna.⁵¹ Nezainteresiranost *Süddeutsche Zeitung Magazina* za vođenje intervjua u pismenom obliku ne dovodi do negiranja Karadžićeve slobode govora.⁵²

16. Također podsjećam da je u jednoj ranijoj odluci v.d. predsjednik Međunarodnog suda konstatirao da iako je "apriorno odbijanje svih interaktivnih kontakata s medijima"⁵³ neproporcionalno, "sekretar ima diskreciono pravo da odredi najprimjereniji način komunikacije".⁵⁴ U svjetlu diskrecionog prava koje sekretar ima, ja ne smatram da on ima bilo kakvu obavezu da razmatra alternativne oblike održavanja nečijeg ličnog sastanka s medijima. U tom pogledu smatram da je sekretar razumno utvrdio kako prisutnost sudskog službenika, ili neka slična alternativa, ne bi umanjila opasnost objelodanjivanja

⁴⁷ Pravilnik o pritvoru, preambula.

⁴⁸ Pravilnik o pritvoru, preambula.

⁴⁹ Vidi pravilo 64 (A) Pravilnika o pritvoru, kojim se štite sljedeći interesi: (i) sprečavanje bijega pritvorenika; (ii) efikasnost postupka; (iii) bezbjednost pritvorenika i drugih; i (iv) sprečavanje objelodanjivanja povjerljivih informacija. Vidi također Pravilo 64bis (B) Pravilnika o pritvoru.

⁵⁰ Vidi Oспорavana odluka, str. 1, citat iz Odluke od 12. februara 2009., para 16.

⁵¹ Vidi Oспорavana odluka, str. 1, Vidi također Odgovor, par. 13, 16, 19; Odluka od 12. februara 2009., par. 16.

⁵² Replika, par. 13.

⁵³ Vidi Odluku od 12. februara 2009., par. 18.

⁵⁴ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-PT, Odluka po zahtjevu za poništenje ograničenja kontakata s novinarom, 21. april 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 21. aprila 2009.), par. 23; Odluka od 28. oktobra 2009., par. 21.

Prevod

povjerljivih informacija tokom ličnog sastanka s novinarom.⁵⁵ Stoga, smatram da je Oспорavana odluka razumna, imajući u vidu da je sekretar pružio pritvoreniku mogućnost drugih oblika komunikacije s medijima, uključujući prepisku.

VI. ZAKLJUČAK

17. U svjetlu gore navedenog, konstatiram da Karadžić nije iznio osnove za poništavanje Oспорavane odluke. Konkretno, konstatiram da je Oспорavana odluka razumna, u skladu sa relevantnim pravnim zahtjevima i da je uzela u obzir samo relevantan materijal. Osim toga, sekretar se pridržavao osnovnih pravila prirodne pravde i proceduralne pravičnosti.

VII. DISPOZITIV

22. Iz gore navedenih razloga, ovim **ODBIJAM** Zahtjev u cijelosti.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Theodor Meron,
predsjednik

Dana 7. oktobra 2013. godine
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

⁵⁵ *Vidi* Odgovor, par. 17.